

քիս Ի. Մ. Ժիվաիօ, որ եւ սկիզբն արար աշխատութեանց իւրոց ի ձեմարանիս իյու-նուարէ այսր տարւոյ:

Մատուցեալ յուսումնական նպաստս ձեմարանիս, յանցելումն ամի որոշեցաւ վասն ընագիտական Թանգարանի սորին յարմարագոյն եւս տեղի յառանձինն գահլճի պատ-րաստելոյ առ այն, ուր նոյնպէս եղեալ կան գրասեղանք եւ ի պէտս ուսանողաց, — եւ ի գիւրութիւն փորձառական գործողութեանց՝ դասախօսութիւնք զընագիտութենէ լինին արդ ինմին իսկ Թանգարանի:

Մատենադարան ձեմարանիս՝ յորում ենն 5237 անուանք գրեւոյ, ճոխացաւ 19 ա-նուամբք նորոց մատենագրութեանց, մա-նաւանդ իմասին Ընդհանուր Պատմութեան, Մատենագրութեան եւ Արեւելեայ լեզուա-գիտութեան: Իսկ յաշակերտացն սեպհական գրատուն, յորում էին 200 հատորք, յա-ւելան այլ եւս հատորք 67: Թող զայս, ի պէտս աշակերտաց բերեալ լինին եւ լրա-գիրք եւ օրագիրք իմուսաց եւ ի հայոց լե-զուս՝ գիւրահասք մտաց եւ թիոց աշակեր-տաց, — որովք մեծապէս յորդորի ինոսա

ընթերցասիրութիւն, որոյ գեղեցիկ պտուղ է յառաջագէմ զարգացումն ուսումնական վարժից եւ ընդարձակումն մտաւորական կարողութեան հասարակաց. որ եւ յայտնա-պէս երեւի իշարագրածս ըստ բաւականին գեղայարմարս իվերայ խնդրոց տուելոց առ նոսա իռուս եւ ի հայ լեզուս: Ընտրեւագոյնքն իշարագրածոց անտի, ըստ կարգին սահմա-նելոյ ի հերուն, որոշէին իվերծանութիւն յուսումնական զրուցատրութիւնսն որ լինէ-ին յերկուս ամիսս միանգամ առաջի Վե-րատեսչին, Տեսչին եւ վարժապետին Ռու-սացն դպրութեան: Գործնական կրթութիւնք խօսակցութեան պարսկերէն լեզուի եղեն եւ յայսմ տարւոյ, առ որ հրաւիրէր իբրեւ հրահանգիչ մի ոմն իբնիկ Պարսկաց: Առ հասարակ, քանզի կէտ նպատակի ձեմարա-նիս է արեւելեանն լեզուագիտութիւն, — այս ինչ եւեթ մնայ ցանկալի առ այս, զի կար-գեսցի իսմա առանձին դասարան կամ բեմ Պատմութեան Արեւելից, որ անշուշտ օգտա-ւէտ լիցի պատանեաց հետամուտ եղելոց ուսման լեզուաց եւ դպրութեան արեւելեան աղգաց:

(Աւարտն յառաջիկայս.)

Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն Տ Ե Ս Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Տարւոյս առաջին ամսոյն մէջ քաղաքա-կան դիպուածոց մթնոլորտը շատ պղտոր երեւցաւ. եւ ինչպէս որ վաղուան օդը այս իրիկուրնէ կարելի է փոքր իշատէ գուշակել, այսպէս ալ փետրուարի ու մարտի մէջ սլա-տահելու դիպուածները կրնային գուշա-կուիլ՝ յունուարի մէջ պատահածներէն:

— Գաղղիոյ օրէնսդրական ժողովոյն մէջ

ազատական կողմին ձայնը այնչափ բարձրա-ցաւ, մանաւանդ մեծանուն Թիէռլին ճար-տասանութեամբը, որ մինչեւ նախօրէն կայ-սեր ականջին ալ սաստիկ անախորժ եկաւ: Ազատականք իրենց գլխաւոր ճարտասաննե-րուն բերնովը այս ալ կպահանջէին որ Գաղ-ղիան օգնէ Լեհացւոց. բայց տէրութիւնը պատասխանեց թէ Գաղղիան իւր ձեռքէն

եկածն ըրաւ յօգուտ Լեհացւոց, աւելին ընելու չափ պատճառ չունի, պէտք է ժամանակի սպասէ: Այսու ամենայնիւ մեծամեծ պատրաստութիւններ ունի պատերազմի, տեսնելով եւրոպայի ու Ասիոյ խառնափնդոր վիճակը:

— Անգղիան կուզէր որ Գաղղիան իրեն հետ միաբանի՝ Տանիմարքացւոց օգնելու ընդդէմ Աւստրիոյ եւ Բրուսիոյ. բայց Գաղղիան պատասխանեց թէ ինքը առ այժմ հարկ չհամարիր Գերմանիոյ կռուոյն մէջ մտնել, թէպէտեւ միտքը յայտնի է որ Աւստրիոյ ու Բրուսիոյ ըրածին չհաւանիր: Ասոր վրայ ոչ սակաւ շիտթեցան Անգղիացիք, թէպէտեւ իրենց պատերազմի պատրաստութիւնն ալ աւելի սաստկացուցին:

— Աւստրիան ու Բրուսիան վերջապէս արհամարհեցին Գերմանիոյ ժողովրդոց եւ մանր տէրութեանցը կարծիքներն ու սկսան իրենց գերմանացի եղբարց արիւնը թափել Շլէսվիկի ու Հոլշթէյնի մէջ, եւ իրենց զօրքերուն շատութեամբը՝ առանց երեւելի ընդդիմութիւն մը տեսնելու առաջ քալեցին աննշան յաղթութիւններով: Միայն թէ պէտք չէ մոռնալ նախ այս՝ որ ընդհանրապէս Գերմանիոյ պատերազմները եթէ դժուարաւ կսկսին, եւս առաւել դժուարաւ կվերջանան, ինչպէս որ յայտնի է Գերմանիոյ պատմութենէն, եւ երկրորդ այս՝ որ Շլէսվիկի ու Հոլշթէյնի առնուելովը գուցէ պատերազմը կդադրի, բայց կռիւը օրէ օր աւելի կսաստկանայ, եւ ոչ միայն Գերմանիան, այլ գուցէ եւ բոլոր եւրոպան մեծ հըրդեհի մէջ կձգէ: Իսկ եթէ Անգղիան ու Գաղղիան ալ կռուոյն մէջ մտնեն, տարակոյս

չկայ որ Իտալացիք Աւստրիոյ դէմ յարձակելու խորհուրդնին անպատճառ իգործ պիտի դնեն, որպէս զի առաջ Վենետիկն ազատեն, եւ յետոյ հռոմը: Կարիպալտին ալ ասոր կաշխատի:

— Մոլտաւիոյ եւ Վլահաց Քուդա իշխանը երկրին վանքերուն ստացուածքները տէրութեան առաւ: Այս բանիս իհարկէ ժողովրդեան գոնէ մէկ մասը չէր կրնար գոհ լինել. բայց աւելի զարմանալի է որ ասոր մեծ տոգոհութիւն ցուցնողը օսմանեան տէրութիւնն է, այնչափ որ կսպառնայ բազմաթիւ զօրքով երկիրը կոխելու՝ եթէ Քուդան ետ չկենայ իւր խորհրդէն: Տեսնեմք թէ միւս տէրութիւններն ինչ պիտի րսեն, թէպէտ եւ Անգղիան չճշգրտէր որ ուրիշ տէրութիւնք մտնեն այն խնդրոյն մէջ:

— Յունաստանի փոքրիկ տէրութիւնը թէպէտ թագաւոր մը գտաւ իրեն, բայց հանգըստութիւն չգտաւ, եւ շուտով ալ գտնելու պէս չերեւիր: Ջմեռուան ցուրտը, հասարակաց խեղճութիւնները, թագաւորական գանձուն պարապութիւնը, ոստիկանաց եւ խորհրդարանին կռիւները, անհամաձայնութիւնները, վէճերը, տոգոհութեամբ լեցուցեր են զամէնքը, եւ նորընտիր թագաւորն ալ այժմէն հասկըցած կերեւի իւր յանձն առած բեռին ծանրութիւնը:

— Ամերիկացւոց մարդախոշոշ պատերազմը դադրելու տեղը աւելի սաստկանալու վրայ է. իսկ Հնդկաստանի մէջ գաւառական ապստամբութիւնները ետեւէ ետեւ կը որբօքին ու կհանգարտին. յայտնի չէ թէ Անգղիացիք այս անգամ ինչպէս գլուխ պիտի ելնեն անոնց հետ: